

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen,
Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4.2. szám.
Hirdetések árszabás szerint vételek fel.

I. évfolyam. 18. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona,
negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra
1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912

Péntek, június 14

Az orosz módszer.

Debreczen, június 13.

A hatalmi visszaélések évszázadokon át, állandóan megszakítás nélkül tartanak. Nem úgy, mint a szabadságharcok, a forradalmak. Azok minden száz évben lépnek csak fel.

Természetes, hogy nem is értenek úgy a dolgokhoz, mint a jogfosztók, akik hosszú évszázadokon át minden nap gyakorolják magukat a mesterségükben.

Egy ilyen «nagy férfi» — az elnyomásnak és jogfosztásnak egy-egy strázsamestere, az reggel felkel, sportol, megfürdik — s aztán kezd kiszámányolni, rabolni, erőszakoskodni és lövetni — egészen a késő délutáni órákig mikor a kártya és a cigány foglalják el közéleti szereplésben kimerült figyelmét.

Mint régen a lovagok és más főurak, akik egy életen át csak a bajvívásban gyakorolták magukat, a magyar politikai főurak, a dus zsoldért, amit a nemzet elnyomásából húznak, a politikai mesterkedések versenybirkózóivá képezik ki magukat.

Ez a hosszú százados gyakorlat egész rendszereit és iskoláit alapította meg és fejlesztette ki a jogfosztásnak.

A leghatályosabb az orosz módszer, amelynek tanaira most áttért a m. kir. kormány a Tisza István kedvéért.

Az orosz módszernek az a lényege, hogy névtelen, láthatatlan helyről megindul egy agitáció, és úgy tesz, mintha a népből indulna ki. Láthatatlan kezek embereket állítanak fel, röpiratokat bocsátanak szét azzal a látszattal, mintha a nép maga agitálna a népjogok ellen.

Itt Debreczenben is elterjesztettek egy nyomtatványt. Kár, hogy nem orosz nyelven írták meg. Nincs rajta, hogy ki írta, nincs rajta, hogy

ki adta ki, még az sincs rajta, hogy hol nyomatták.

A magyar törvények tiltják, hogy a származás minden megjelölése nélkül nyomtatványok terjedjenek el. De hát hol vannak a magyar törvények? Két hét óta sehol.

És hol van az ügyészség az ilyen Elhívány, orv-agitáció meggátolására?

Az ügyészség már régen nincs sehol, és talán sohasem is volt, ha a kormány politikai gaztetteiről volt szó.

A magyar kormány, a magyar alkotmány megtestesülése nyomtatvány útján elkövetett gaztettekkel irányítja az országot.

«Ismeretlen tettesek» — és semmi más azok az urak, akik teleszáj-jal, az undorodásig és csömörig öntik a nagy szólamokat a magyar alkotmányról, amelyet meggyaláztak és sárbatiportak.

Nem a magyar törvényekben, nem a tisztességes közvéleményben, nem a történelmi fejlődés könyvében — hanem egy sajtókihágás útján elkövetett szennyiratban van befoglalva a magyar parlamenti többség és kormány politikai álláspontja.

Az orosz módszer megindult. És válaszként morajlik rá vissza millió muzsiknak évszázados szenvedése, és ismét kitörni készül a huszadik század gyöngyöru, vérméltű harca, — a sztrájk!

Névtelen politikai szennyiratok szerzői! Magyarország kifosztói! Magyarország többsége és a magyar kormány! Ne felejtsetek el, hogy az orosz módszernek van egy hatalmas ellenszere.

Ez a szer már fő, dohog, sustorog a népjogomor veszedelmes krátereiben. És ne feledjék, hogy nemcsak névtelen röpiratokat lehet okádni, hanem tüzet is.

Trepov birodalmává lettünk. A rendőrök csizmasarka szab törvényt, spi-

onok lesik a gyantian ember szavát, cabinet noir deklarálja a megánsü gönyöket, a független polgárok gyülekezést betiltják és — ami minden rémuralom tipikus bünjele, — a sajtóba is belemarkolt már a fojtogató esontkél! Igen, a sajtó. Ez a lelkiismeret szava, ez a kérelhetetlen tükrör, mely könyörület nélkül való objektivitással tartja a gonosztevő és az elme-héborodott elé iszonyuan eltorzult arcúait és borzalmat kelt a hűbősző ember vadállatban, mikor már semmitől sem riad vissza, csak — önmagától. Ezt a tükröt kell darabokra zúzni: a lelkiismeretet kell kiszakítani a nemzet vérvő testéből, hogy ne reflektálja, ne kiáltja világra a bűnt, az eltiprás, a hazaárulás bűnét, amelynek nincs megbocsátás e földön.

Egy elkerülhetetlen, megmészíthatatlan végzet az, ami a szemünk előtt beteljesül. Lukács László engedelmet kért Bécsből, hogy a magyar olkéményt megsemmisíthesse; az engedelm birtokában egy kigyó ravaszágával belopta magát a hatalom székébe és aztán beleugratta, belevadította az eszelős Tiszát a gyászos feladatba, melynek ódiama elől ő maga most rejtőzködve bujkál. Bécsi ellenségeink nem is titkolt kéjjel adták e szövetségnek kezébe az országnak gyepelét, meg a fegyveres ostrom, a melylyel a halálba hajszolhatják, az örvénybe kergethetik a nemzet hagyományainak kincseivel megrakott fogatot. És a szekér, a két apokalipszisbeli rémalakkal a bakján, vágat bele az ingoványba, mind mélyebben, mind mélyebben. Süpped alattuk a talaj, fröcscsen az iszap, kigyózik a lovak lába körül a tekervényes, tapadó ázsalag, — nincs menekvés számukra: el fognak pusztulni mindazok kai, akiket maguk mögé felvettek a halál kordéjába.

Nincs itt visszatérés, nincs megbánás, nincs jóvátétel. Minden moz-

dulat, minden cselekedet, amivel a felszínen akarnék magukat tartani, — csak lejjebb taszítja őket az irdatlan mocsárba. Új rendet teremtenek maguknak, amely szintén tiltja az elkövetett bűncselekményeket, de amelylyel — úgy remélik legalább — feleslegessé teszik további bűncselekmények elkövetését. Mily siralmas tévedés! Ez a parlament ezekkel az emberekkel rendőri erőszak és fegyveres oltalom nélkül nem élhet többé. Feültek a szuronyok tetejére s ott fognak ülni addig, amíg a szuronyok hegyén egyáltalán ülni lehet.

A bűnök, amiket elkövettek, úgy szaporodik, mint a patkány. Özönvíznek kell jönnie, mely ezt az ördögfajzatot minden ivedékével együtt elpusztítja. S az özönvíz már megindult. Az ország zugó felháborodása, iszonyu jajkiáltása feléjük harsog s készíti elő számukra a megsemmisülés fenketlen hullámsírját. Legyünk türelmesek s várjuk az elkerülhetetlen végzet bekövetkezését.

Meghonosították az orosz módszert, eszerint dolgoznak. De azt nem gondolték, hogy mi is meghonosítottuk ezt a módszert. Ha ők muszkéul beszélnek, mi is muszkéul fogunk beszélni. Hát csak rajta jó urak: eljen az orosz rendszer!

— 4000 darab Luszer köpeny érkezett minden színben és fagonban — már 10 koronától kezdve RÓZSA LAJOS vezetése alatt álló Divat Aruházba, Alföldi Takp. palota), mosó Delen pengyolák 9 korona. — Kosztümekek, elegáns kalapok most már leszállított áron

Egy kísérlet elég ahhoz s Ön meggyőződik, hogy **bizalommal** kész férfi-, fiu- és gyermekruha nagyáruházában ::

DEBRECZEN, Piac-utca 19. szám, vásárolhatunk (Alföldi Takarékkal szemben) ahol az összes tavaszi férfi- és gyermekruha újdonságok már megérkeztek. A legolcsóbb szabott árak minden darabon láthatók, tehát a túlkövetelés kizárva. — Külön mértékutáni szababóság, nagy szövetraktárral. Öltönyök és felöltők, méret után már 500 koronától 10 koronáig rendelhetők. — Kivánatra szabásomat hához küldöm. — Helyi és megyei telefon: 10—64.

Rémuralom.

Bátorság — szuronyok között!

Debreczen, június 13.

A gyáva önkény még mindig folytatja hóhéri munkáját. Két csákánnyal a két kezében pusztítja a magyar alkotmányt — persze szuronyok között. No ná: majd talán sétapálcák között? A süvítő golyókba Tisza nem ütötte bele a fejét s micsoda mungó bámulat: Tisza még csak föl sem függesztette az ülést! Ah! éppen úgy celekedett, mint a francia kamarai elnök, aki ügyet sem vetett az előtte lecsapó bombára! És bár arca kréta fehér volt (az indulatnál a fejbe, az ijedségnél a szívbe megy a vér): nincs ma bátrabb ember Tiszánál széles ez Magyarországon!

— Nincs! Az általa teremtett rendet nem őrzi más csak Budapestnek kétezeröttszáz rendőre és tizenhat-ezer helyőrségi katonája. Ehhez jött a vidékről tizenháromezer katona és ezer csendőr. Ez mindössze harminckétezeröttszáz ember — teljesen felfegyverkezve: kardokkal és szuronyokkal, kardokkal és ismétlő puskákkal! Ennyi fegyverrel Napoleon valamikor világcsatát nyert meg — de Tisza is vitte annyira, hogy az országgyűlési ellenzék százhusz emberét ki tudta huzatni a tanácskozási terem padjaiból!

No mert Tisza bátor ember! Házát azért őrzi száz fegyveres darabont. — mert nem fél: s bárhova megy a detektívek és fegyveresek csatlósok serege azért veszi körül személyét és kocsiját, mert ő egy félelem nélküli lovag!

Hát ha már Tisza István ilyen bátor ember: mit szólunk a bécsi és magyar közpénzeket vett mungócsordához? Mennyi bátorság, mennyi félelem nélkülség, mennyi gyávaság nélküli kekség! Hogy virtuskodnak, hogy legénykednek, mikor magukra maradnak, mikor az ellenzék a fegyveres darabontok már kihurcolták!

Végre is lehet valakinek az a meggyőződése, hogy Magyarországot csak azzal a rendszerrel lehet boldogítani, amit most Tisza csinál a parlamentben. Ha ez a meggyőződés önzetlenül fakad: hát adassék meg a mungónak is a tisztelet-becsület! De mikor egy olyan kormány, amelynek két embere sem volt a parlamentben, százezrekkel vesz meg a vásárokon népképviselőnek egy-egy, összesen kétszáz hitvány frátert és ez a hitvány fráter most két kézzel veri a mellét, hogy ki ná: a legény a törvényhozás csárdájában: hát ennél erkölcsetlenebb, undorítóbb jelenet nincs a magyar történetében! A pénzen vett népképviselő gyalázatosabb az utszéli rimánál, mert míg ez a saját testét adja oda pénzért, ez a test epdig az övé, amivel végre is mint sajátjával tenet, amit akar: addig a pénzen vett népképviselő az ország egyetemes népének a közjával rendelkezik. Nincs ehhez fogható gazság a világon és éppen ezért a pénzen vett népképviselőnek bármely megbecstelenítő szót — kárpótlás nélkül lehet a fejéhez vágni s ha a

közjogok rombolásában a korlátokon túl megy: bátran le lehet ütni, mint a legutolsó veszett kutját!

Meggyőződést és elvet bátran kivánni csak akkor lehet, ha az a mandátum tiszta, ha ott az a meggyőződés — legyen az bármilyen kevés is: a népet képviseli, — de a pénzen vett meggyőződés — a tiszta hazafiak előtt — csak annyit számít, mintha a koloncos kutya is hirdetné, hogy neki is van meggyőződése!

Ma a magyar parlamentben ez a pénzén vett meggyőződés grasszál s Tisza nagyon is jól tudja, hogy micsoda becstelen had követi az ő vezéri intéseit, követi addig, amíg Tiszával együtt közelükben érzik a szuronyt, de mi lesz akkor, ha ez a szuronyerdő majd már nem áll a mungók rendelkezésére? mert el fog jönni ám az az idő is, s léssen is akkor a békára dér — ami még a mungó kutjának is hasig ér!

A bányamunkás halála.

Agyonütötte a villamos huzal.

Kapnikbánya, jun. 13.

A sáppadt mécsék birodalmában, ahová soha sem téved be napsugár, ahol évente százszámra pusztulnak el a munkásemberek a gyilkoló levegőtől, ahol behorpad a mell, a hol megsárgul az arc, megtörök a munkásember fizikai ereje, a bányában, vasárnapra virradóra tragédia történt.

Egy nagycsaládu bányamunkást le szállás közben megütött egy elszakadt villamoshuzal. A villamoshuzalban keringő áram ütése halálos volt, a szerencsétlen ember rögtön meghalt.

Tegnap délután a kapnikbányai aranybánya igazgatósága rendeletben tudatta a bányamunkásokkal, hogy reggel a kapnikbányai telepen nagyobb robantások lesznek.

Két csapatot minden baj nélkül lebecsajítottak reggel. A harmadik csapat lebecsajítása következett. Négyen foglaltak helyet a levonó kocsulék kosarában: Nagy János, Kovács Péter, Szodu János és id. Ballos Mihály bányamunkások.

Alig, hogy elindult velük a lift, irtózatos dörrenéstől visszhangzottak a bánya falai, elszakadt egyik villa-

mos huzal, amelyben több száz lóerős áram keringett.

Az elszakadt huzal id. Ballos Mihály fejére esett s rögtön agyonütötte. A szerencsétlen munkás teste egy percre megrázkódott s azután a már élettelen test kivágódott a kosárból s leesett a mélységbe.

A szerencsétlenül járt munkást beszállították a kórház halottas házába.

Debreczeni betörő Szatmáron.

Lefülett notorius gonosztevő.

Debreczen, jun. 13.

Nagyon jól ösmerte a debreczeni rendőrség Kuczán Péter rovott multu tetest, aki Debreczenben is számos gaztettet követett el. A notorius betörő elől a szemfüles debreczeni rendőrség elvette a működési teret. Kuczán tehát Nyiregyházára ment folytatni mesterségét.

Ezelőtt néhány héttel ugyanis egy nyiregyházai vendéglősnél betörést követtek el. A betörő felkészítette a szoba ajtaját, s így a szobába jutva, onnan több száz korona értékű ruhamezőt ellopott.

A vendéglős a betörést bejelentette a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást, amelynek során megállapították, hogy a betörést a vendéglős egyik alkalmazottja, Kuczán Pál debreczeni hetes követte el.

Kuczán amikor megtudta, hogy a rendőrség le akarja tartóztatni, megszökött. Nyiregyházáról Szatmárra tette át a székhelyét.

A nyiregyházi rendőrség erről tudomást szerzett, távirati megkeresést intézett a szatmári rendőrséghez s kérte, hogy Kuczánt tartóztassák le. A szatmári rendőrség megindította a nyomozást, de nem vezetett eredményre, a betörőt nem tudták elfogni.

Kuczán Szatmárra érkezve, alkalmazás után nézett, kapott is. A szatmári állomás vendéglőjében felfogadták csaposnak, ott szolgált két hétig. Egy héttel ezelőtt az állomás vendéglőse észrevette, hogy állandóan lopkodják a fehérneműt. Kutatta a tolvajt, de eredménytelenül, nem tudtak a házitolvaj nyomára akadni.

Tegnap éjjel betörést követtek el az állomás vendéglőjében. A betörők a vendéglőben levő Wertheim-szekrényt törték fel, s abból 170—180 koronát elloptak.

A betörést bejelentették a csendőrségen, ahol rögtön megindították a nyomozást, amelynek a folyamán megállapították, hogy a betörést Kuczán Péter követte el egy Ujvárosi József nevű társával együtt.

A csendőrség a betörőket le akarta tartóztatni, azok azonban neszét vették a dolognak, Erdőd felé szöktek. A szatmári csendőrség erről tudomást szerezvén, táviratozott Erdődre s kérte a két betörő letartóztatását. Az erdői csendőrség a szatmári csendőrség távirata alapján Kuczánt s Ujvárosit hétfőn délelőtt letartóztatta s beszállította a szatmári kir. ügyészség fogházába.

A mellőzött szerelmes boszuja.

Rálőtt a szeretőjére.

Szeged, jun. 13.

Szánalomraméltó fiatal iparost kísérték be Makóról a szegedi ügyészség fogházába. A büne az, hogy szerelemföltétből ölni akart. Czukor Jánosnak hívják a fogház legujabb lakóját. Evekig vadházasságban élt Boka Mártonné fiatal, csinos özvegy asszonnyal, de az asszony pár hete ráunt s kiadta az útját. A férfi erre május 29-én éjjel revolverrel akart betörni az özvegy lakására, a kit napokon át fenyegetett, hogy véghez velle, meg fogja gyilkolni. Akkor rendőrök akadályozták meg elkeseredett terve végrehajtásában. Pár napig csöndben maradt, június 6-ikán azonban újra felülkerekedtek benne az nidulatok, ismét fegyvert vett magához s berontott a mit sem sejtő menyecskehez, aki sikoltozva menekült előle:

— No most meghalsz, — kiáltotta Czukor magából kikelve s elsütötte a fegyvert.

A golyó talált, a menyecske karjába furódott és összezsuzta a csontot. Bokáné összeesküdt, a merénylő pedig azt híven, hogy terve sikerült, elmenekült. Szándékos emberölés kísérlete miatt letartóztatták s behozták a szegedi ügyészségi fogházba.

Divat-dolgok.

Az öv használata.

Debreczen, június 13.

Néhány év előtt egy ideig úgy látszott, hogy az öv, ez a nélkülözhetetlen alkatrésze minden elegáns nőruhának, dísz tárgyából egyszerűen szükséges, de pompa nélkül való alkatrészszerű degradálódik s a szalonnok fényéből száműzve, csak a sporthelyeken talált alkalmazást. Olyan hosszú és dicsőséges pályafutás után nagyon szomorú lett volna ez a vég. Már a történelemelőtti idők messzeségében lehet valahol az öv eredete. A klasszikus ó-kor asszonyai arra használták, hogy bő ruhájuk egybefolyó ráncait törjék meg vele. A cingulum fogta össze a peplum ráncait. A karolingek idejében férfiak és nők egyaránt hordták az övet, amelynek két díszes szárnya egészen a lábujjhegyig nyulott le. Nagy volt a fényűzés az övekkel a középkorban. A XVIII-ik században kezdtek arannyal és drágakövekkel díszíteni.

Drága arany- és ezüstszövetekből készült az öv s fehér női kezek aztán még gazdag himzésekkel díszítették, különösen két rojtos végét, melyek jóformán a női ruha egész külső részét elfűdték. A XVI. században az öv a csipőn alul záródott és a legyező elhelyezésére szolgált vagy pedig táskát, tükröt, vagy egyéb dísz tárgyakat akasztottak rá. Még a közelmúltban is értékes és érdekes feladata volt az iparművészetnek az öv. Antik utánzatú és modern övcsettök kerültek ki a legkiválóbb iparművészek kezéből. Most azonban a szeszélyes divat egy idő óta csak a sport-kosztümökön tűri meg az igazi övet. Remélhető azonban, hogy a divat hajlandóság csakhamar megint vissza fog térni a toilet e finom, célszerű és szép kiégészítő alkatrészéhez.

A termés.

Hajdúvármegyében.

Debreczen, jun. 13.

A m. kir. gazdasági felügyelőség a hajdúvármegyei termésről most adta ki hivatalos jelentését. A jelentés szerint Hajdúvármegye idei termése rendkívül kedvezőnek mutatkozik. Évek óta nem volt olyan jó termés, mint amilyen az idén lesz.

Az időjárás alacsony hőmérsékű volt május elején, gyakori esőzésekkel. A hónap első felében úgy az őszi, mint a tavaszi vetések javultak, azonban a sűrű esőzések az őszi vetéseket a hónap vége felé erősen megrongálták, mert a víz sok helyen megállott; 10. és 16. közt több helyen jeges eső volt, mely azonban csak Hajdudorogon okozott számottevő kárt a szőlőben és gyümölcsökben. A hó végén a nagy esőzések a sűrűbb öszivetést megdöntötték.

Az őszi vetések rendkívül bujnak, sok helyt megdőléstől kell tartani. A tulsok nedvesség folytán Püspök-ladány, Nádudvar, Szoboszló és Dorog vidékén a levélrozsda lépett fel. Ez utóbbi helyen a sűrűbb vetések megdőlték. Az őszi vetések a legszébb reményekre jogosítanak. A tavaszi kalászkok jól bokrosodtak. A tengeri egyenletesen kikelt, az első kapálás megindult. A burgonya megyeszerre jól kelt és töltőgetését is megkezdtek. A repcevetések gyöngék, sokat szenvedtek a fagy miatt. A kerti és hüvelyes veteményekre az eső jó hatással volt. A káposzta-palánták igen szépek. A cirok és köles jól kelt, a cukor és takarmányrépa kapálása megkezdődött, a dohány-palántákat kiültették. A földi bolha és az orrmányos bogár a répában nagy károkat okozott. A lucerna első kaszálása gyenge volt, a rétek lekaszált termése a renden ázott és megromlott. A legelők kielégítők. A gyümölcsösökben a körte és alma ad jó termést. Nagyon jó termés várható egész Hajdúvármegyében.

Ha az időjárás továbbra is olyan marad, mint amilyennek június első felében indult, akkor az idén olyan termésünk lesz, amilyen nem volt az utolsó évtizedben. Különbösen nemcsak Hajdúvármegye, hanem az egész ország is ilyen biztató kilátásokkal nézhet a jövőbe.

A kollégium ösztöndíjasai.

Debreczen, jun. 13.

Fernczy Gyula dr. ak. tanár most tette köze azok névsorát, kik az egyes kollégiumi alapítványok kamataira felvették. A kimutatás szerint a Basa-György-alapra Osváth Pál jh., Nemes Árpád th. és Janó István bh. 120—120 koronával, a Biedermann-alapra Fejér Géza bh. 30 koronával, a Gáthy Bálint-alapra Gönczy Sándor th. és Nagy Sámuel th. 40—40 koronával, a Józsa-alapra Kovács László th., Csurray Károly és jh. és Bartha Károly bh. 53—53 koronával, a Keresztesi András-alapra Farkas János th. 80 koronával, a Szalai-Török-alapra Pánczél Jenő th. 45 koronával, a Török Pál-alapra Nagy Károly th. 40 koronával, a Szegedi Sándor-alapra Boros József bh. Kovács Elek bh. és Péterffy László bh. 40—40 koronával, a Sári-Szabó IV.-alapra Soós Jenő jh. 34, Papp Sándor jh. 24 és Földváry Sándor jh. 20 koronával, a Sátor-Kaszás-alapra Szász Imre th. 50, Marnagócsi Géza, Baborszky Antal, Nagy Imre, Majay Ferencz, Hungady László, Katona Mihály, Vajtas Sándor, Kovács Béla, Csuka Zoltán, Gulgás Imre, Szombathy Imre, Józsa László, Nagy Zoltán, Fehér Bertalan, Ördög Lajos és Imre János 32—32 koronával.

A Szarka-Sulyok-alapra Szarka Gábor th., a Toltési-alapra Németh Károly és Baló Gyula 35—35 koronával, a Miklovitz-alapra Bánay Lajos th. és Bánay József jh. 25—25 koronával, a Salgó-Vargha-alapra Miszthy Károly és Vargha Zoltán 30—30 koronával, a Sütő Kálmán-alapra pedig Zombory Sándor th. vették fel.

Egy szobrászművész nálunk.

Debreczen, június 13.

Egy fiatal és igen tehetséges szobrászművész akar most letelepedni nálunk. Ebből az alkalmából nem tartjuk feleslegesnek rámutatni arra a körülményre, hogy általában a nagy-közönség szemében a szobrászat bizonyos előkelőség, a maga artisztikusságában bizonyos idegenszerű s éppen ezért nem praktikus művészet színében tűnik fel. Természetszerűleg ez nem áll meg. A szobrászat mai, éppen mai praktikus voltát mi sem bizonyítja jobban, hogy az építészettel, a mai építészeti stílussal szorosán, sőt elválaszthatatlanul van összefonódva.

A külföldi metropolisokban, de Pesten is mindinkább tapasztalható, hogy mennyire kisebb és kisebb

térre szorul az építkezéseknél mindaz, ami sima, egyszerű. De annál föltartóztatlanabban lépnek előtérbe az ugynevezett figurális dolgok. Nos itt bukkanunk aztán rá a szobrászatra, amely a maga speciális művészetével annyira tokozta, sőt frappirozta egy épületről, vagy akár egy butordarabról kapott impressziókat.

Az épület díszítésekről ma már nem lehet vitatkozni. Annyira elfogadott, annyira nélkülözhetetlen valami a figurális épület díszítés, hogy nem csodálkozhatunk azon, ha ebben a genreből ma már meglepően művészi dolgokat kapunk. S ugyan csak a mai kor extravagáns áramlatának köszönhetjük azokat a butor díszítéseket, a melyekkel — természetesen a tehetősebb emberek házában — találkozunk s a melyek rendkívül hangulatos és intim kezet adnak egy-egy ilyen díszítésű butorokkal ellátott szoba interieurjének.

Debreczenben még kevés épületet találunk figurális díszítéssel és igen kevés a figurális díszítésű szobák száma is. De mindezeig nem is volt alkalom erre. Hisz közöttünk alig éltek, — a híres debreczeni szobrászt: Somogyit kivéve — szobrászok és a főváros szobrászművésztének produktumai alig-alig érhettek el hozzánk. Most végre ide jött egy fiatal ember, vérbeli művész, aki sokat látott és tapasztalt is (bejárta egész Európát), akiben csak úgy ég az ambíció, a munkakedv. Munkára vár, alkotni akar, produkálni akar. Reméljük, hogy a debreczeni közönség megadja minderre a módot és alkalmat, nem hagy télenül egy munkáldokni vágó fiatal embert, egy művészt, akit Szántó Ödönnek hívnak.

(b. j.)

Szabad

az eperfallevél-szedés.

Selyembogártermelők figyelmébe.

Debreczen, jun. 13.

A haza iselyembogár tenyésztés függje még mindig nagyon el van maradva. A hatóságok mindent megtesznek, hogy a rendelkezésükre álló eszközökkel a selyemhernyó tenyésztését előmozdítsák.

A debreczeni selyemhernyó tenyésztőket bizonyára közelről érdekelni fogja az alábbi rendelet, amely felhívja a közönség figyelmét arra, hogy az utakon és utcákon levő eper-tákról nem szabad a levélszedést megakadályozni. A rendelet a következőképen szól:

A közönség figyelmébe.

A selyembogár tenyésztés megvédése érdekében közhírré tettetik, hogy aki az utakon és utcákon levő eper-tákról a selyemtenyésztőknek a levélszedést akadályozza, kihágást követ el és az 1894. évi XII. t.-c. értelmében 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal fog sújtatni.

10,000 korona

a Kálvineum javára.

Debreczen, június 13.

Szépen cselekedett Debreczen városa, amikor elhatározta, hogy a református lelkész közvegyek és árvák alapjára 10,000 koronát ad. Igazán ritkaság, hogy ilyen fenkölt, nemesen érző gondolat pattanjon ki a város vezetőségének a fejből.

A nemes, szép adományozást a legközelebbi közgyűlés fogja jóváhagyni. Tízezer korona sok pénz: és a Kálvineum ügyét Debreczen városa jelentékenyen segítette elő a megvalósulás stádiumához. Valóban, a Kálvinista Róma nem is cselekedhetett volna másképp. De hogy így cselekedett, annak igazán örülhetünk mindnyájan és igazán becsületére válik Debreczennek.

Preisler Simon

épület- és műlakatos
Debreczen Rákóczi-u. 38

Készít minden e szakmábavágó munkákat. Pontos kiszolgálás. Olcsó és szolid árak mellett. Kert és sárkerítések a legegyszerűbből a legdíszesebb kivitelben.

Ritka alkalom!

A „VERSENY“ cég megszűnése folytán az összes raktáron levő férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

leszállított olcsó árban adatnak el.

„VERSENY“ férfi-ruha-áruház

Debreczen, Piac-utca 61. sz. (a Szent-Anna-utcával szemben.)

A berlin-bécsi repülőverseny.

Debreczen, jun. 13.

Ma véget ért a nagy apparátussal rendezett repülőverseny s most már nemcsak az bizonyos, hogy a verseny győztese Hirth Helmut mérnök, de az is, hogy ő az egyetlen, aki a célszalagig birt jutni. A többi résztvevőt, különösen az osztrákokat, hihetetlen balszerencse üldözte. Pedig ugyancsak rózsás reményeket tápláltak és joggal. Egyikük, Blaschke főhadnagy Strasshofban a cél közvetlen közelében ereszkedett le s innen, miután gépe a sötétben a földre furódott, bevitte gépét a célhoz. Miller főhadnagy tegnap délután egynegyed 5 órakor startolt a porosz-sziléziai Strehlenben. Dacára annak, hogy lehetetlen rossz idő járt, eljutott Kremserig. Itt azonban az óriási szélben és esőben nem birt tájékozódni. Így történt meg az a hallatlan eset, hogy déli irány helyett ismét visszaszállt Szilézia felé s végül háromnegyed 8 órakor Troppauban szállott le.

A díjak kiosztása.

Bécs, jun. 13.

A berlin-bécsi körrepülés zsürije a következőképpen osztotta ki a díjakat: Hirth kapta az egész ut meg-tételeért a 40.000 koronás, Csákay a 7000 koronás díjat. A legalább is egy etappot befejezett utakért Hirth 6100, Csákay 6000, Bergmann 4850 és Krieger 4850 márkát kaptak. A három első érkezőnek a repülés idejére való tekintettel kitűzött díjakból Hirth 5000 márkát kapott.

Hirth kapta meg Bécs városának tiszteletdíját, a porosz Zsigmond herceg tiszteletdíját és igénye van a porosz hadügyminiszteriumnak 8000 márkás díjára. Csákay megkapja Fridyes porosz herceg és Alsóausztria tiszteletdíját. Az osztrák aeroklub elnökségének tiszteletdíját Schöller főhadnagy, az első német utas kapta. A porosz közmunkaügyi miniszteriumnak az első osztrák utas részére kiírt tiszteletdíját Nieltner főhadnagy kapta meg.

Miller főhadnagy az utjáról.

Bécs, jun. 13.

Miller főhadnagy egy újságírónak a következőket mondotta utjáról:

Négy óra tiz perckor álltunk fel Strehlenben. Alig hogy elindultunk, óriási zápor eredt meg s nagy szél keletkezett, mely időnként orkászzerű erővel kapaszkodott belénk. Hatszáz, majd 1000 méter magasságban haladtunk — a felhők fölött. A földből természetesen mit sem láttunk, de utitársam: Schürzel hadnagy ennek dacára állandóan pompásan tájékoztatott. Utólag hallottam, hogy

Schönbrunn, Morvaosztrau, Prerau, s Kremser fölött haladtak el. Ekkor azonban már teljes lehetetlenség volt tájékozódni. Iránytű ugyan volt ve-lünk, de ez mit sem használt, mert a szél egyszerűen megfordított bennünket s előbb körbe vonszolt, majd Szilézia felé vitt. 200 méterre ereszkedtünk, de kénytelenek voltunk ismét a magasba szállni, mert erdők fölött haladtunk s nem köthettünk volna ki. Végre este háromnegyed 8 órakor Stettin közelében megpillantottunk egy sik területet s itt sikerült leszállanunk, de ez a sima földdarab oly kicsiny volt, hogy itt lehetetlenség volt újból startolni. Etrich-gépem teljesen sértetlen maradt. Négy és fél órai borzalmas ut emléke el bennünk, melyet aligha fogunk valamikor is elfelejteni.

HIREK.

Hohenberg Zsófiáról

kípattant egy jelentős szenzáció. Az, amiért Ferencz Ferdinánd évekig harcolt: beteljesedett. Arról szól a szenzáció, hogy Hohenberg hercegnő a montenegrói király tiszteletére rendezett ebéden előlépett. Olyan helyet kapott az asztalnál, amely csak született főhercegnőket illet meg. Ez a hír határtalan jelentőségűvé nő, ha elgondoljuk, hogy a spanyol etikett, a Habsburg-dinasztia házi törvényei meg vannak törve; hiszen a grófnőnek született, hercegnői rangra emelt trónörökös-leltség úgy szerepelt, — mint egy Habsburg-családban született főhercegnő.

Ezért küzdött évekig hasztalan a trónörökös. Hiabavaló volt minden energiája, dacolása, neheztelese, — a király, a Habsburg-ház feje nem teljesítette a kérést, nem dönthette föl az évszázados házi törvényeket. Most az energikus Ferencz Ferdinánd akarata győzedelmeskedett, tul minden merev, vas-konok renden, házi-törvényen, udvari intrikán. Hatalmas és impozáns győzelem. Ezt csak az tudja igazán értékelni, aki ismeri a Habsburg-ház etikettjének megtörhetetlenségét, ősi tradícióihoz mindvégig való ragaszkodását.

Mindez megdőlt. Mert így akarta a jövődöbéli király, Ferencz Ferdinánd akarata diadalmaskodott. Nagyobb diadal ez, mint a legendabeli hőské, nagyobb diadal ez az etikett, a házi-törvényeket legyőzni, mint az összes hétféjű sárkányokat. És mindezt a diadalt egy vas-energiának vas-következetességgel keresztülvitt küzdelme táplálta. Ami pedig táplálta: a férj szerelme az aszszonya iránt. Ő, aki a főhercegek közt a legelső, nem akarta a feleségét a legifjabb főhercegnő után való rangban látni. Ez a szerelem ledöntött minden századokon keresztül uralkodott, körülrajongott bálványt.

.... Csakugyan forradalmi időket élünk.

Nyugdíjas ember pénzbeszedőül felvétetik a kiadóhivatalban.

— **Debreczen az Árpád-szoborra.** Munkács város azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy járuljon hozzá adományával a Munkácson felállítandó Árpád-szoborhoz. A jog- és pénzügyi bizottság 1000 koronát javasol a közgyűlés által erre a célra megszavaztatni.

— **A siketnémák perselyei.** A siketnémáknak iskolákban elhelyezett perselyei most kerülnek felbontásra. Ez után is tisztelettel megkérem a gyűjtéssel fáradozó tanítónő hölgyeket és tanító urakat, hogy a náluk levő perselyeket felbontás végett az intézeti szolgának átadni és a gyűjtés eredményét megszámlálni sziveskedjenek. A nagylelkűségért és fáradozásért szegény tanítványaim nevében hálás köszönetet mondok. — Gácsér József, igazgató-tanár.

— **Vihar.** Szatmárnémetiben tegnap éjjel rettenetes vihar dühöngött. A vihar fákat gyökerestől kitépett és harminc ház tetejét levitte. A vihar nagy anyagi kárt okozott. Gots Antal gazda házát a vihar felgyújtta és csak nagynehezen sikerült a tüzet lokalizálni. Emberéletben szerencsére nem történt kár.

— **A dombrádi reformátusok ünnepe.** A dombrádi reformátusok új templomukat június huszonharmadikán fogják ünnepélyesen felszentelni. A felszentelési ünnepségen részt vesz Baltazár Dezső püspök és Degenfeld József gróf kerületi főgondnok is. A debreczeni főiskolai énekhar Mácsey Sándor vezetésével szintén részt vesz az ünnepségen.

— **Vakmerő postarablás.** Kaposváron tegnap éjszaka 12 óra után vakmerő postarablás történt a pályaudvaron. Mialatt két postaszolgá a Fiúme felől érkező vonatra feledőbálta az indítandó postát, az ügyeleti szobából, melynek ajtaját feledékenységből nyitva hagyták, ismeretlen tettes ellopta a hajnali öt óra után Szigetvár felé indítandó értékcsikket tartalmazó pénzeszakot. A tettes három pénzeslevelet vitt el, összesen 800 korona értékben, de elutalajdonított hét ajánlott levelet is. A lopást csak a hajnali indításkor vették észre. A rendőrség széles körben nyomoz.

— **A fürdés áldozatai.** Székesfehérváron tegnap délután fürdés közben Asztalos József 11 éves fiút a Duna közepén elhagyta ereje. Segélykiáltásaira odauszott Mikó Ambrus nevű 12 éves pajtása, akibe Asztalos oly göröcsösen kapaszkodott, hogy rövidesen mindketten elmerültek. — Később halászok találták meg az egymást átölve tartó két gyermek holttestét.

— **Kocsit a Stenczinger-téren.** — Végre már ez is készen lesz, ha nincs is nagy köszönet benne. A hosszú ideig elbontottan álló ut megépítését most fejezik be. Érdekes megjegyezni azt, hogy a Piac legforgalmasabb részült kocsitnak csak egy része van kockakövekből, a nagy rész közönséges kötörmelékéből áll. Ugy-e, — hogy érdekes? Így dolgozik a város.

— **Jószágszámlálás a Hortobágyon.** Most folyik a jószágszámlálás a Hortobágyon, ami különösen nagyfontosságú a hortobágyi pásztornépre. — Ilyenkor vonja felelősségre a gazda sáfárjait, hogy miképpen őrizték meg a felügyeletükre bízott jószágot?

— **A rendőrfőkapitány ur figyelmébe.** (Panaszos levél.) Tekintetes Szerkesztő Ur! Ma délelőtt elhaladtam a Szilágyi-féle építkezés előtt. Valóságos botrány, hogy miképpen molesztálják az építkezést végző kőművesek a járó-kelőket. Pedig nagyon sokakat visz el utjuk a Stenczinger-ház helyén épült gyalogjárón. Engem például egy kőműves méghabarcscsal öntött végig, úgy, hogy vadonat új kék ruhám teljesen tönkrement. Felkérem tehát a főkapitány urat, hogy a kőműveseket egy kis ki-méletre szorítsa, a járó-kelők iránt, mivel általános ellenük a panasz. Egy járó-kelő.

— **Utcanyitás a Homokkerben.** A Homokkerben utcanyitást kérnek a Lónyay-utcai telektulajdonosok. A tanács ma délelőtt foglalkozott a kérelemmel. A telektulajdonosok ingyen telkeket ajánlanak fel az utcanyitásra. A tanács, mielőtt az utcanyitást engedélyezné, előbb utasította a mérnöki hivatalt, hogy a kérdéses utcanyitásról helyszínrajzot készítsen.

— **Rablók a vasuti állomáson.** — Dunaföldváron az éjjel 12 órakor a vasuti állomás irodájába betörték. Az ablakot sárral bekenték, hogy az ablaktáblák zajt ne csinaljanak, behatoltak a főnök irodájába, íróasztalát felfeszítették és onnan 410 koronát elraboltak. A vasszekrényeket is véssőkkel és kalapáccsal feszegetni kezdték, de a pénztárosnő felébredt és alarmozta a személyzetet. A rablók a földekre elmenekültek. A csendőrség nyomoz. A pénztárnok neje azt állítja, hogy három embert látott az állomás épületéhez közeledni, de korai utasoknak tartotta őket. Két év előtt szintén betörték az itteni vasuti állomás pénztárába és kirabolták. A tetteseket még maig sem sikerült elfogni.

Mütrágya a gazda kincse!

Superfosfát Chilisalétrom
Kálisuperfosfát Kénsavas ammoniák
Thomossalak Trágyagypsz
Kálisó, Kainit Szarított feká.
Valamennyi műtrágyafajok waggon-számra és mázsaszámra megrendelhetőx

Moder építőanyagok

Cement Kavics
Mész Gipsz.
Waggonszámra és kisebb mennyiség-ben jutányos áron megrendelhető!

Waggonhiány! már most indokolt, ha mutatkozik

SZÉN ÉS KOKSZ szükségletét most fed zi.

KLÁR ANDOR

Ipar- és Kereskedelmi Részvénytársaság
DEBRECZEN, Piac-u. 77.
Telefon 445. szám.

Raktárak: Margit-fürdőtelep.
Telefon 356. szám.

Halálba

ment
egy pénzeslevélhordó.

Öngyilkosság a pályaudvari postánál

Debreczen, június 13.

Ma reggel háromnegyed 7 órakor a pályaudvar iposta épületének egyik félreeső helyén halántékon lőtte magát Gulyás István 48 éves, balmazújvárosi születésű pénzes levélhordó. A durranásra a postaépületből és az állomásról sokan oda siettek, azonban az életunt postaszolgán már nem lehetett segíteni. Fejéből pataként omlott a vér s anélkül, hogy egy percre is magához tért volna, meghalt.

Furkó László vasuti őrsparancsnok intézkedésére a hűtlát a Dankó-féle temetkezési vállalat emberei beszéltették a kórház halottas kamrájába és a katasztrófáról értesítették az öngyilkos Teleky-utca 78. szám alatt lakó feleségét és családját.

Gulyás az öngyilkosságot a posta által önvédelem céljára adott revolverrel követte el. Az utóbbi években előfordult postarablások óta ilyen revolverekkel vannak felfegyverkezve éjjelenként a postán szolgálatot teljesítő alkalmazottak. Az öngyilkos postaszolga tettének oka felől többféle verzió kering. Azt beszélik, hogy főlegbvalói rosszul bántak Gulyással és emiatt szánta magát a halálra. Hivatali mulasztásokról is beszélnek. Mindenesetre a megindított vizsgálat hivatott az öngyilkosság okának megállapítására.

Omnibusz

Járatok Debreczenben.

Miért késik oly sokáig ez az életrevaló terv?

Debreczen, jun. 13.

Körülbelül egy éve már, hogy Schaff János engedélyt kért a várostól arra, hogy omnibusz járatokkal köthesse össze a várost a vagongyár felé eső népes telepekkel. Megbecsülhetetlen fontosságú ez a vállalkozás, hiszen az iskolás gyermekek jótormán képtelenek olyan távolról látogatni a városi iskolákat. De egyéb rendkívüli eredményei is volnának ennek az omnibusz-összeköttetésnek.

A helyes és okos tervet hosszas huza-vona után végre magáévá tette a város, meg is kötötte Schaff Jánossal a szerződést, — de azért a terv megvalósítása még most is késik. Pedig égetően szükséges, hogy még az őszi iskolai év elején megin-

duhassanak a külsőségekre az omnibusz-járatok.

A terv különben valóságos odysseját járt már meg. A villamos vasut igazgatósága véleményezés címen akasztotta meg sokáig, aztán a tanács, majd a jog- és pénzügyi bizottság előtt feküdt, most pedig a közgyűlésnek kell a «területhaszná-lási joghoz» még hozzájárulni. Szóval csupa formális okokból késik így sokáig ez az életrevaló terv. Az ilyen dolgoknál nem volna szabad annyira a formálisokat tekinteni. — Mert az első megis csak a közönség érdeke!

Inog a föld

a kormány lába alatt.

Tiltakozik az ország

Debreczen, június 13.

Nagyvárad.

Az utcai tüntetések befejeződtek. Kondor Bernát, a központi szociáldemokrata párt kiküldött szónoka vizsgálati fogságban van, ma hallgatta ki a vizsgálóbíró. A rendőrség a miatt vonta felelősségre, hogy beszédében ezeket mondta:

— Ha találkozunk az utcán, átlépünk a tettek mezejére. Nemcsak szóval, hanem tettel is mutassuk meg, hogy miénk a hatalom. Gyujtsuk fel az országot!

A rendőrségen megkérdezték Kondor Bernáttól, hogy értette a «gyujtogatás» szót. Kondor ezt válaszolta:

— Ugy értettem, hogy fel kell gyujtani az országot.

— Tehát beismeri, hogy ezt a kitételt használta?

— Beismerem, de úgy értettem, hogy a lelkesedés tüzevel kell felgyujtani a népet.

Kondor Bernátnak megengedték, hogy saját elemmel kithassa el magát és a nagyváradi szocialisták gondoskodnak róla. Letartóztatták.

A nagyváradi függetlenségi párt nevében Szokoly Tamás, Adorján Emil dr. és Balogh Károly üdvözlő táviratot intéztek Justh Gyulához.

Szeged.

A szövetszertt ellenzék a jövő héten népgyűlést rendez. A gyűlésen Justh Gyula, Károlyi Mihály gróf. Szmercsányi György és Kelemen Béla fognak beszélni. A szegedi ügyvédi kamarához huszonöt ügyvéd beadványt intézett, rendkívüli közgyűlés összehívását kéri, hogy a kamara tiltakozzék a képviselőházban történtek ellen.

Székesfehérvár.

A szociáldemokrata munkásság tegnap bejelentette a főkapitánynak, hogy népgyűlést akar tartani. Sági Lajos főkapitány tegnap nem hivatalosan ugyan, de úgy nyilatkozott, hogy a bejelentést tudomásul veszi, ma délelőtt azonban a népgyűlést nem engedélyezte, még pedig azzal a megokolással, hogy a városban vörhenyjárvány dühög. A határozatot

megfeleltnbezik, de ha ez nem járna eredménnyel, a népgyűlést zárt helyen tartják meg.

A függetlenségi párt a törvényhatóságot rendkívüli közgyűlésre hivatja össze.

A székesfehérvári ügyvédek körében mozgalom indult meg, hogy az ügyvédi kamara útján tiltakozzanak a parlamentben történt alkotmány- és törvénysértések ellen. E végett beadványt intéztek az elnökséghez rendkívüli közgyűlés összehívása iránt.

Hodmezővásárhely.

A szociáldemokrata párt a függetlenségi párttal együtt népgyűlést rendezett, mely Borsi Józse, Szivós Pál, Nagy György és Steiner Ferenc felszólalása után tiltakozott a parlamenti erőszak ellen és üdvözlő táviratot intézett Justh Gyulához és Kovács Gyulához.

Eger.

Harminc ügyvéd beadványt intézett a kamara elnökéhez, a kamarának tiltakozó gyűlésre való összehívása iránt.

Arad.

A tegnap esti tüntetőket a fendőrség ma reggel szabadon engedte, de az eljárást ellenük folytatja. Az Aradi Közlöny nyomdá ájtrendőrség őrzi.

Mohács.

A néppárt tiltakozó népgyűlésre készül, melyen Zichy Aladár gróf és Huszár Károly is beszédet mond. A gyűlés napját még nem állapították meg.

Győr.

A szociáldemokrata párt népgyűlést rendezett, melyen tiltakozott Tisza István gróf eljárása ellen. A rendőrség tüntető felvonulást nem engedélyezett, a csoportosulásokat pedig a katonaság oszlatta szét.

Eperjes.

A függetlenségi párt nevében Csátary Agost dr. és Rosenberg Mór üdvözlő táviratot intéztek Kossuth Ferenczhez és Apponyi Alberthez.

Pozsony.

A keresztényszocialista egyesület táviratilag üdvözölte Apponyi Albert grótot.

Jászberény.

A Kossuth-párt üdvözlő táviratot küldött Apponyi Albert grófnak.

Taksony.

A függetlenségi párt táviratban üdvözölte Zlinszky Istvánt.

Sümeq.

A függetlenségi párt népgyűlésen Eitner Zsigmond, Kiss Antal és Rédey Lajos felszólalása után tiltakozott a parlamenti erőszak ellen.

Szobráncz.

Száz főnyi küldöttség kereste föl Csuha Istvánt és biztosította a választók bizalmáról.

Csongrád.

A függetlenségi párt vasárnap tiltakozó gyűlést tart.

Komárom.

A függetlenségi párt nyilt levélben felszólította a kerület képviselőjét, Sárkány Ferenczet, hogy tagadjon meg a munkapárttal minden közösséget.

Púj.

A polgárság egyrésze felszólította Rosenberg Ignác munkapárti képviselőt, hogy mandátumáról mondjon le.

Székelgkeresztur.

A függetlenségi párt gyűlést tartott, melyen Papp Mózes igazgató, Nagy Sándor ügyvéd, Eeekes Dénes és Lőrinczy István esperes felszólalása után állást foglalt a parlamentben történtek ellen.

Bécs örül.

Helyre van állítva az alkotmányos élet

Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése.

Budapest, jun. 13.

A Burg hivatalos lapja, a «Fremdenblatt» ma cikket közöl Tisza audienciájáról. A cikk az egekig magasztalja Tisza alkotmánytipró eljárását.

Még alkotmányos érzület vezette Tiszát, amikor a magyar alkotmányos parlamenti élet helyre állította és dicséretet érdemel az egész elnökség, amely segédkezett Tisza nehéz munkájának végrehajtásában. Mentő munka volt a Tisza munkája: egy szerncsés operáció, amelyen tul kellett mihamarabb esni, hogy a parlament megerősödjön és az alkotmányos élet helyreállhasson.

*

Igy ír a Fremdenblatt. Es mélységes kesrűség foghatja el ezek után minden magyar ember szívet. Ugy látszik, hogy Bécs örül a tőhóher és pribékjei munkájának. Bécs örül. Ki tudja, hogy nem-e fölülről sugalmazták Tiszának a cselekedeteit. Meg kell döbbenünk. Es ha magunkhoz térünk megdöbbenésünkből, még mást is fogunk cselkedni. Igen, tenni, cselekedni!

A honvédszásados cselédje.

Mese egy meg nem történt bevásárlásról.

Debreczen, június 13.

Benkő János nyugalmazott honvédszásados felesége június hó 8-án szolgálatában fogadta Kozma Zsuzsanna cselédet és 9-én több rendbeli bevásárlással bízta meg. A cseléd magához vett két darab bevásárlási könyvet és 7 korona készpénzt és ezzel elment. Napok óta nem látták. Hosszas keresésre előkerült, de a bevásárolt dolgok nem voltak nála.

A cseléd erre egy teljesen valószínűtlen mesével állt elő, hogy a Degenfeld-téren egy ismeretlen asszony kikapta kezéből a bevásárolt cikkeket és elfutott vele.

A rendőrségen nem hitték el a mesét és addig is, míg az ügy tisztázódik, a cselédet előzetes letartóztatásba helyezték.

Kovács Gyula állapota.

A védők felfolyamodnak.

Fővárosi tudósítók jelentése.

Budapest, jun. 13.

Az éjszaka Kovács Gyula országgyűlési képviselő állapotáról riasztó hírek kerültek torgalomba. A Herceleszanatórium telefonja folyton csilingelt s a város minden részéből érdeklődtek a beteg állapota iránt. Esterházy Pál gróf az országos Kaszinóban értesült a hirtelen beállott válságos állapotról s automobilon sietett ki a szanatóriumba, ahol azonban megnyugtatták. Az éj folyamán Kovács Gyula állapotában lényegesebb változás nem állott be. Fájdalmi fokozódtak ugyan, az éjszakát is nyugtalanul töltötte, katasztrófa azonban egyáltalában nem fenyegette. Ma reggel Herczel Manó dr. udvari tanácsos kórtést változtatott és a sebet is megvizsgálta, azután pedig a beteg állapotáról megnyugtató kijelentést tett a család előtt.

Ma délelőtt Szlavek vizsgálóbíró engedélye folytán a beteget meglátogatta édes anyja, Strasser Henrikné s egyik nővére, dr. Gonda Henrikné, akik azonban csak pár percig időztek nála.

Kovács Gyulát a vizsgálóbíró intézkedésére két hítes törvényszéki orvos meg fogja vizsgálni és az ő véleményüktől függ a beteg képviselő rabkórházba történő szállítása. A vizsgálatra azért van szükség, mert Herczel tanár nem hatósági orvos és bár a tanár véleménye az, hogy a még váladékos sebre való tekintettel a képviselő elszállítása életveszélyes járna a betegre, az ügyészség most a törvényszéki orvosok véleményétől tesz függővé további eljárását.

Az előzetes letartóztatásba helyezett Kovács Gyula országgyűlési képviselőjében ma adták be a felfolyamodásukat Polónyi Dezső dr. és Gonda Henrik dr. védőügyvédek, a melyben az előzetes letartóztatás ellen tiltakoznak.

Kovács Gyula láza nagyban csökkent és most már biztosra vehető, hogy lassan-lassan kiheveri súlyos baját. Az ügyész intézkedett, hogy felgyógyulása után azonnal szállítsák át a rabkórházba. Az előzetes letartóztatás ellen bejelentett felfolyamodás ügyében a vádatanács csak akkor fog dönteni, ha Kovács felgyógyul; üdvözlő levelek és táviratok ma is özönnel érkeztek a nagybeteg képviselőhöz az ország különféle részéből.

Suttognak a hazaárulók.

Fővárosi tudósítók telefon-jelentése

Budapest, június 13.

Lukács László miniszterelnök ma délelőtt 10 órakor Tisza István lakására ment, ahol félórás bizalmas tanácskozást tartottak. A tanácskozás után a miniszterelnökségre hajtottak.

Ha-ha-ha!

Beszámolókat akarnak tartani a mungók!

Fővárosi tudósítók telefon-jelentése.

Budapest, jun. 13.

A kormány ma táviratot küldött az összes munkapárti képviselőkhöz, a melyben a fővárosba rendeli őket. A kormánynak az a terve, hogy a mungókkal beszámolókat tartat a vidéken.

A mungókhöz tehát nemsokára valószínűleg szerencsénk lesz. Várjuk őket. A szemükbe szeretnénk nézni azoknak a beszámoló uraknak. Hanem a kormány erkölcselenségét mi sem jellemzi jobban, minthogy «beszámolókat» akar tartani. Ugyan miről? A hóhérmunkáról, hazaárulásról. Beszámolókat akarnak tartani! Hahahaha!

Dolgozza a kormány a főrendeket.

Fővárosi tudósítók telefon-jelentése.

Budapest, jun. 13.

A kormány tisztában van azzal, hogy milyen nagyfontossága a főrendiház vétőjoga, amelyet minden valószínűség szerint érvényesíteni fog az alkotmánytiprás hóhéri munkája ellen. A kormány most tehát meg szeretné dolgozni a főrendeket, ami aligha fog sikerülni, vagy legalább is nem egészen.

A hölgyek figyelmébe.

Valami a fehér ruhákról.

Debreczen, június 13.

A fehérséget évezredes hagyomány a nyájás ártatlanság szimbólumaként becsegeti. A divat azonban csufondárosan kicagja a hagyományt. Már tul vagyunk azon, hogy a fehér szín a szüzsies ifjuság kiváltsága legyen, már nincsen korhatár, amelynek kérése szigorúsága leparancsolja az első viruláson túlért női testről a fehér ruhát.

Párisból dübörgött ki, nem ma és nem tegnap, hanem már tegnapelőtt az az öltözködési forradalom, amely a fehér ruhát — jobb és gyöngédebb szó hijján mondom — matróna-képessé is tette. Ez a forradalom előbb Németországban győzött, de most már minálunk is diadalmasan vívta meg csatáját. Eredménye az, hogy az utcai fehér ruha viselése már egyáltalában nincs hozzánk kötvé a fiatalság vagy legalább is a viszonylagos fiatalság minősítéséhez.

Sopánkodni lehet rajta, tiltakozni lehet ellene, hogy a fehér ruha nemcsak fejlődő és kifejlődött, hanem tulfejlődött és már visszafejlődő női testeknek is a drapériája. De sajnálkozás és tiltakozás nem változtathat azon a mindennap szemmel ellenőrizhető valóságban, hogy a fehér ruhás leánykák mellé mind nagyobb tömegben és mind gyakrabban felvonulnak leányságukról törvényes és és törvénytelen formában rég letett anyák, vagy akik koruknál fogva angasorban lehetnének, valamint a nagyanyák is.

Egyetlen kérdés sürget választ a fehér ruha értékelése körül. A nagyobb szépség és fiatalság büvöletét ajándékozza-e a kevésbé szép és kevésbé fiatal testnek is. Fájdalom, erre a perdöntő kérdésre tagadásal kell felelni. A divat ugyan matróna-képessé is tette a fehér ruhát, de a hőszin-köntösű matróna még idősebbnek látszik, mint a milyen igazán és a milyennek a nem fehér ruha feltüntetné. A fehér ruhának az a kellemetlen tulajdonsága, hogy csak az igazi fiatalságon kapja meg az ifjuság fényét, a nagyobbkoru nő ellenben nemhogy visszafiataltaná, hanem még korosabbá szűrkiti.

BIZALMASAN!

Titkos tanácskozások a város házában

Debreczen, jun. 13.

Bizalmas tanácskozás volt ma a város háza kistanácstermében, ahonnan ez alkalommal a sajtó képviselőit tehát a nyilvánosságot is kizárták.

Tetszenek tudni, hogy mi adott okot erre a titkolódzásra? No, majd mi megmondjuk. A 3 milliós függő kölcsön ügye. A kölcsönt ugyanis nem lehet megkapni a költségvetésbe felvett 6 százalék mellett. De talán még hét százalékért is nehezen. Már pedig a költségvetésbe hat százalék állítotott be. Deficit fenyeget, amelyet a múlt évről is csak nehezen lehetett lerázni. Deficit fenyeget. — Ezért volt szükség a nagy bizalmaskodásra délelőtt. Hej, pedig ugyis csak tisztán fogunk egyszer már az ilyen gazdálkodások dolgában látni!

Felrobbant löporraktár.

Fővárosi tudósítók jelentése.

Budapest, jun. 13.

Bécsujhelyből táviratozzák: A löpormerengyben való részesség gyanúja miatt elfogott embereket a rendőrség szabadon bocsátotta, — mert kiderült az ártatlanságuk. Igen valószínűnek tartják, hogy az Objekt II-n talált furrásokat nyulak okozták, amelyek ottan tömegesen élnek. Az Objekt 48. felrobbanásának okáról teljes bizonyosságot adott két munkásnak vallomása.

Ezek szerint aligha hagy kétséget, hogy a robbanást a löport szállító teherautomobíll okozta.

Az egyik munkás határozottan emlíkezik, hogy az automobil sofförje a löporraktárban benzingőzt bocsátott ki.

A steinfeldi löporrobbanásnál szerencsétlenül járt Hoffmann egy éves önkéntes ma délután meghalt.

Ő a tizedik áldozata a szombati bécsujhelyi löporrobbanásnak. Az államvasutak egy főfelügyelője megállapította, hogy egy löporral megterakott szekér Felixdorfban szabadon állott szombat estétől hétfő reggelig, noha a hadügyi igazgatás köteles lett volna ily-árut a rakodó-vasut segélyével nyomban eltávolítani.

A zágrábi merénylet.

Fővárosi tudósítók telefon-jelentése.

Zágráb, jun. 13.

A zágrábi merénylet ügyében nagy méretű vizsgálat folyik. Valószínűnek tartják, hogy a merényletnek forradalmi jellege volt, amely a diákok közül indult ki. Több mint hatvan diákot letartóztattak. A vizsgálat folyik nagyban.

Nem lesz akasztás Nagyváradon.

Tudósítók telefon-jelentése.

Nagyvárad, jun. 13.

A jákóhódosi rablőgyilkos, Sipos Bálint kegyelmet kapott a királytól. Ma reggel olvasták fel előtte a kegyelmet, amely szerint a királyi életfogytiglan való fegyház büntetésre változtatja meg a halálos ítéletet. Sipos Bálint a kegyelmet minden nagyobb felindulás nélkül fogadta.

Nagyváradon tehát nem lesz akasztás. A jákóhódosi rablőgyilkos megmenekült a kötélről.

BUDAPESTI GABONA TÖZSDE.

(ötven kilogrammonként.)

Budapest, jun. 13.

Buza májusra	11.20
Buza októberre	9.38
Rozs áprilisra	8.69
Rozs októberre	8.78
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	9.08

A felelős szerkesztő
SZIGETHY GYULA,
távollétében
Voth György felelős a szerkesztésért.

Gyomorgörcs, kólíka étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb hájiszer a

HOLLANDI GYOMORCSEPP

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő
gyógyszertárában
Debreczen.

A Debreczeni

butorkészítő asztalosok árucarnok szövetkezete

mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.
Telfon 129. Telefon 129.

Hunyadi-utca 17-19. szám.

Felhívja a tisztelt butorvásárló közönség figyelmét dusan felszerelt árucarnokára, hol Debreczen első műasztalosainak és kárpitosainak termékei a legmérsékeltőbb szabott árban áll a nagyérdemű közönség (rendelkezésre, a leg egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Megtekintés minden vételkényszer nélkül. Tervek, költségvetések, rajzok díjtalan. A rendelt avagy raktárból megvett butorokért a legmesszebbmenő garanciát vállalja, hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.
Egy szelvény 3.70 m. hosszú teljes férőruhához (tartál, nadrág és mellény) elegendő, csak

szelvény 7 kor.
szelvény 10 kor.
szelvény 15 kor.
szelvény 17 kor.
szelvény 20 kor.

Egy szelvényt lehet szalonnához 20.- K. fert. szelvény 10 kor. szelvény 15 kor. szelvény 17 kor. szelvény 20 kor. szelvény 20 kor.

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a megadott szelvény, az szelvények között közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyár piacán rendel meg, igen jelentősök. Szabott, legelőbb árak. Óriási választék. Kiolabá, figyelembe véve, meg a legújabb tendenciáit is, teljesen híres árban.

Szliács aczélfürdő Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdús vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra. Idény május hó 15-től szeptember hó 30-ig. Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, háterincz és idegbajok, benuulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Mint fürdőorvos Dr. NADOSSY ISTVÁN hiv. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapestén át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítási és prospektust, utazás valamint lakás árkedvezményről az elő- és utóidényben stb. az Fürdőigazgatóság, Szliács (Zólyom-megye).

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOT kevesebb a gond,
II-SZOT kevesebb a munka,
III-SZOT kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban! Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harmatnál permetezhet vele! Semmi tisedéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyárjuk az eddig dr. Aschebbrandt szabadalmát képzett **REZKENPORT** és **BORDÓI PORT** is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást **FORHIN**-gyártól BUDAPEST VI. Váci-út 93.

Miért Ne fogadjunk el Má-à-ást!!!

csak Óriás FEDÁR Cipőcrém-et?

Mert **szép fényt ad**

Mert Elegnás tőle a lábbeli

Mert **puhán tartja**

Mert Nem rongálja
Mert Vizhatlanná teszi **a bőrt**

Mert a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy **Óriás Fedák** cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz **30 fillér-ért** ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság**

Minden szó egyszeri beiktatása **5 fillér**.
Vastagabb betűvel **10 (tíz) fillér**

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kérietik.

Apró hirdetések előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szőve és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és fanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, női öltönyre vagy öltönykép és butor, a mai napról fogva oly olcsón lesz eldve, hogy mindenkinek saját érdekére, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kissér Salamon. Telefon 685.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papíráru üzletében, Piac—Csapó-utca sarkán.

EUTOROKAT konyhatereidézéseket raklárón tartó Bálint József-asztalos (Csapó) Bereke-utca.

LUCERNA friss vágású, ölenként 8 fillérjével kapható Bíró Pálak műképzési országút mellett a kertgazdaságban.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerezhelők be Gasparik Ádám órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanott órajavitások legolcsóbban eszközöltenek.

OLLA és mindenemű gummi különlegességek óriási választékban Schön Sándornál, Piac-utca 14., Csapó-utca sarok, a Bikeszlovákkal szemben.

EGY KÜLÖNBEJÁRATU butorozott utcai szoba villanyvilágítással kiadó Darabos-utca 7.

LÉPCSÓHÁZI bejárattal kisebb butorozott szoba közel a főtérhez azonnal kiadó. Cím a kiadóban.

CS NOSAN butorozott különbejárattal utcai szoba villanyvilágítással kiadó Vörösmarty-u. 1.

Walla József

cementárugyár részvénytársaság

Mozaiklap-, műkő- és cementáru-gyár

BETON, VASBETON és BURKOLO ÉPÍTÉSI VÁLLALAT

Iroda és gyár kizárólag:

BUDAPEST, VII., GIZELLA-UT 38.

Alapítottatott 1878. évben.

TELEFON 59—90.
és 141—69.

Thurzófürdő

A déli Szepességnek egy remeke, ősi tenyvesek közepette. Vasúti állomás Gölnicz-bánya, 572 m. Posta és távirat helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely
Vízgyógyintézet, vízkurák, inhalációk, diétás kurák, szabad-, nap- és tófürdők, villanyozás és massage.

Mindenemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, nyívesere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás.

Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30, július elejétől 6 heti tartózkodás után 30 százalék árengemény.

Szobák egész időnyre olcsó átalányárban bérelhetők.

Állandó fürdőorvos: Dr. Vladár József
Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

GRND HOTEL

SANREMO

NAGY SZÁLLODA

BUDAPEST, VII., Dohány-u. 40.
(Nyár-utca sarok.)

Szolid családi szálloda.

Teljes kényelemmel berendezve. Tiszta, világos szobák 3-60 koronától.

Lift, légfűtés, ébresztő óra, hidegmeleg víz minden szobában.

Nemzetközi Nonstop Automobilverseny.

Szükségtelen volt bizonyítani, melyik volt a kocsik közül első vagy utolsó, mert a megérkezés ideje az elindulás idejéhez igazodott és korábbi érkezés még büntetőpontot is vont maga után,

nem is rekedt tehát, ha egy kocsik az utat hibapont nélkül teszi meg,

amikor 8 vagy 9 más kocsik ugyanazt teljesítette

Az oroszánrészt ezen az uton a PUCH-kocsik vették ki.

6 kocsik a startnál.

6 kocsik a célnál.

4 kocsik ezek közül az 1300 kilométer hosszú utat percnyi pontossággal teszi meg minden hibapont és a legcsekélyebb defekt nélkül. Egy kocsik (Werlin igazgatóé) az egyetlen, mely a 4 etappot anélkül tette meg, hogy a motortakarót kinyitották volna.

Több nem volt elérhető!

Puch János r.-t. Budapest, Erzsébet-körút 48. (Igazgató Werlin.)

Lerakatok: Wien, Graz, Prag, Triest, London.